

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets Kontroll- og konstitusjonskomité
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref.

Vår ref.

Dato

30.03.2009

Jeg viser til brev fra kontroll- og konstitusjonskomiteen datert 24. februar 2009, der det bes om svar på fem spørsmål knyttet til "statsrådets bestyrelse av Justisdepartementet".

Spørsmål 1:

Da det på departementets hjemmeside ble gitt en feilaktig opplysning den 4. februar; hvorfor beordret ikke statsråden øyeblikkelig tilbaketrekking av pressemeldingen med den begrunnelse at det på grunn av en feil var lagt ut et utkast til pressemelding som egentlig ikke var besluttet av den konstitusjonelt ansvarlige statsråd?

Svar:

Det ble den 4. februar lagt ut informasjon på Justisdepartementets hjemmeside som ga et feilaktig inntrykk av at det var fattet en beslutning om at politiets uniformsreglement skulle endres (kopi vedlagt). Dessverre ble denne meldingen først korrigeret den 10. februar. Jeg ser i ettertid at denne feilen burde vært rettet opp umiddelbart, slik at misforståelsen om at det allerede var trukket en konklusjon ikke hadde kunnet feste seg.

Det er et grunnleggende prinsipp etter norsk statsforfatning at det er statsråden som er parlamentarisk og konstitusjonelt ansvarlig for alt som skjer i et departement. Jeg vil derfor ikke gå inn på de nærmere omstendigheter knyttet til den informasjonen som ble lagt ut på departementets hjemmesider og som ikke ble trukket tilbake. Det samme gjelder interne forhold av saksbehandlingsmessig karakter.

Spørsmål 2:

Hvorfor forsvarte statsråden aktivt beslutningen i pressemeldingen i flere dager når han så mer enn to uker senere hevder at han ikke hadde konkludert i saken den 4. februar?

Svar:

Jeg kommenterte saken om politiets uniformsreglement i flere medier tirsdag 10. februar. I tillegg til å understreke at den endelige beslutningen ikke var tatt, redegjorde jeg for den videre saksbehandlingen Justisdepartementet hadde initiert. Kommentarene er i tråd med oppdragsbrevet som ble sendt Politidirektoratet 10. februar (kopi av oppdragsbrev vedlagt).

Det ble ikke endelig konkludert i saken om endring av politiets uniformsreglement før jeg den 20. februar bestemte meg for ikke å gå videre med saken. Oppdragsbrevet til Politidirektoratet ble etter dette trukket tilbake.

Spørsmål 3:

Kan det gis en oversikt over prosessen i regjeringsapparatet etter at Politidirektoratets brev om uniformsreglementet ble mottatt i departementet i midten av november 2008?

Svar:

Som kontroll- og konstitusjonskomiteen er gjort kjent med gjennom statsministerens brev av 11. mars, var utgangspunktet for saken at Politidirektoratet mottok en henvendelse fra en muslimsk kvinne der det spørres om det religiøse hodeplagget hijab tillates benyttet under utdanningen ved Politihøgskolen og den videre tjeneste i politietaten etter endt utdanning. Henvendelsen var også grunnlaget for at problemstillingen ble tatt opp av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen i skriftlig spørsmål nr. 184 i oktober 2008. I mitt svar viste jeg til at *"Før jeg uttaler meg om spørsmålet om bruk av religiøst hodeplagg bør tillates i politiet, bør Politidirektoratet få anledning til å vurdere alle aspekter av saken."*

Politidirektoratet tok etter dette i brev til Justisdepartementet opp spørsmålet om å endre politiets uniformsreglement (kopi av brev vedlagt). Politidirektøren pekte på at hensynet til å rekruttere bredt og sikre at politiet representerer alle samfunnslag uavhengig av livssyn og etnisitet, må komme foran et strengt krav til en nøytral polituniform. Politidirektøren viste også til at Likestillings- og diskrimineringsombudet i en henvendelse til Politidirektoratet oppfordret til at det ble lagt stor vekt på betydningen av det norske diskrimineringsvernet for enkeltpersoners religion, herunder det religiøse uttrykk, når direktoratet skulle ta stilling til spørsmålet om det skulle være tillatt å bære religiøse hodeplagg sammen med polituniformen.

Som justisminister er jeg opptatt av at vi skal ha et politi som både speiler befolkningen og som har forutsetninger for å kunne møte og håndtere de ulike utfordringer som ligger i et flerkulturelt samfunn. Det er derfor nødvendig at vi får rekruttert flere med minoritetsbakgrunn inn i politiet. Hvilke tiltak som skal initieres for å sikre og styrke rekrutteringen, må imidlertid vurderes løpende. Det er på denne bakgrunn at jeg i utgangspunktet var positiv til å tillate religiøse hodeplagg som del av politiuniformen.

Saken ble drøftet i regjeringen, men det er ikke riktig at det ble konkludert med å si ja til hijab, slik det er fremstilt i enkelte medier. Det ble derimot åpnet for å endre uniformsreglementet for å ta religiøse hensyn, men på hvilken måte det kunne skje skulle utredes videre og forelegges de berørte departementer.

Som redegjort for under spørsmål 1 ble det den 4. februar lagt ut informasjon som ga et feilaktig inntrykk av at det var fattet en beslutning, og som først ble korrigert den 10. februar.

I brev fra Justisdepartementet til Politidirektoratet av 10. februar ble direktoratet bedt om blant annet om å foreta en vurdering av hvordan tildekking av hår kunne tilpasses politiuniformen. Det ble forutsatt at politiets organisasjoner på vanlig måte skulle høres før saken ble fremmet for Justisdepartementet. I oppdragsbrevet ble det understreket at Politidirektoratets innstilling ville bli forelagt for andre departementer før endelig beslutning i saken skulle fattes. Endelig beslutning om endring av politiets uniformsreglement treffes av Justisdepartementet, jf. politiloven av 4. august 1995 nr. 53 § 20 siste ledd, som lyder "Departementet bestemmer hvilke grader det skal være i politiet og kan gi nærmere regler om uniform og politilegitimasjon". Det ble 10. februar lagt ut en nyhetssak fra Justisdepartementet samt gitt kommentarer fra meg til ulike medier om den videre prosess i saken (kopi av nyhetssak fra Justisdepartementet vedlagt).

Det var denne saksbehandlingsprosessen, initiert av meg på bakgrunn av regjeringens drøfting av saken, statsministeren henviste til i Stortinget onsdag 18. februar.

I lys av de synspunkter og hensyn som hadde fremkommet gjennom den offentlige debatten som hadde pågått en tid, bestemte jeg meg den 20. februar for ikke å gå videre med saken. Politidirektoratet ble samme dag muntlig orientert om at det var endelig konkludert i saken. Oppdragsbrevet til Politidirektoratet ble trukket tilbake.

Spørsmål 4:

Da det har versert ulike spekulasjoner i media om hvem som hadde ansvaret for at pressemeldingen som statsråden i ettertid hevder var uriktig, ble lagt ut på departementets hjemmeside, ber komiteen statsråden avklare om det var noen i den politiske ledelse eller en byråkrat.

Svar:

Jeg viser her til mitt svar på spørsmål 1.

Spørsmål 5:

Var den planlagte høringen og den grundige saksbehandlingen som også statsministeren opplyste Stortinget om i spontanspørretimen 18. februar forankret i regjeringsbehandling?

Svar:

Jeg viser her til mitt svar på spørsmål 3 samt statsministerens svar til komiteen i brev av 11. mars.

Med hilsen

Knut Storberget

Vedlegg:

Kopi av nyhetssak fra Justisdepartementet datert 4. februar 2009

Kopi av brev til Politidirektoratet datert 10. februar 2009

Kopi av brev fra Politidirektoratet datert 10. november 2008

Kopi av nyhetssak fra Justisdepartementet datert 10. februar 2009

JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENTET

Du er her: [regjeringen.no](#) / [Justis- og politidepartementet](#) / [Aktuelt](#) / [Nyheter](#) / Hijab til politiuniformen

Nyhet, publisert 04.02.2009

Hijab til politiuniformen

Innholdet i denne nyhetsmeldingen er ikke korrekt. For oppdatert informasjon, klikk [her](#).

Politidirektoratet har tidligere i år mottatt en henvendelse fra en muslimsk kvinne som spør om det religiøse hodeplagget hijab tillates benyttet under utdanning ved Politihøgskolen og den videre tjeneste i politiet. Religiøse hodeplagg er idag ikke omhandlet i politiets uniformsreglement eller særskilt godkjent, og det er derfor ikke adgang til bruk av slikt hodeplagg som en del av politiuniformen.

Spørsmålet om bruk av religiøst hodeplagg er et prinsipielt spørsmål. Etter å ha mottatt [Politidirektoratets vurdering](#), er det besluttet at Politiets uniformsreglement skal endres slik at det gis anledning til bruk av religiøst hodeplagg sammen med politiuniformen. Endringen vil bli gjennomført i nær kontakt med Politidirektoratet og berørte departementer.

Departementet vil komme tilbake til utformingen av bestemmelsen og rammene for Politidirektoratets praktiske oppfølging.

Dok.nr. 002

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep.
0031 Oslo

Deres ref.
2008/02332-24 90

Vår ref.
200807735- /SWO

Dato
10.02.2009

Politiets uniformsreglement

Det vises til Politidirektoratets brev vedrørende Politiets uniformsreglement datert 10.11.2008, mottatt her 02.12.2008

Etter å ha mottatt Politidirektoratets vurdering, samt også synspunkter fra organisasjoner og andre aktører, er det behov for å be Politidirektoratet skissere hvordan forslaget til endring av Politiets uniformsreglement vil kunne gjennomføres. Det er etter departementets oppfatning viktig å ivareta hensynet til en mest mulig nøytral politiuniform og at en aksept av tildekking av hår gis et beskjedent omfang. Departementet ber om at Politidirektoratet utarbeider forslag til endring av Politiets uniformsreglement. En endring av Politiets uniformsreglement nødvendiggjør en nærmere avklaring mht. uniformsplaggets utforming. Plagget skal være tilpasset politiets uniformering for øvrig, være nøytralt, og ivareta de sikkerhetsmessige hensyn som gjør seg gjeldende ved politiets ulike tjenester.

Departementet forutsetter at det videre arbeidet med utformingen av forslaget skjer under nødvendig hensyn til medbestemmelsesavtalen i Staten, og at politiets organisasjoner på vanlig måte høres før saken fremmes for departementet.

Når Politidirektoratets innstilling foreligger, vil man forelegge denne for andre berørte departementer før endelig beslutning fattes.

Til støtte for denne prosessen ber man om at Politidirektoratet innhenter og presenterer erfaringene fra andre virksomheter hvor det er gitt adgang til tildekking av hår sammen med tjenesteuniform eller fastlagt arbeidstøy. I Norge gjelder dette blant

---

Postadresse	Kontoradresse	Telefon - sentralbord	Politiavdelingen	Saksbehandler
Postboks 8005 Dep	Akersgt. 42	22 24 90 90	Telefaks	Svein Wiiger Olsen
0030 Oslo		Org. nr.: 972 417 831	22 24 95 30	22240897

annet Forsvaret, Tollvesenet og deler av helsevesenet samt enkelte private virksomheter. Det samme gjelder erfaringene fra politiet i andre europeiske og nordamerikanske land hvor tildekking av hår aksepteres.

Med hilsen

Karen Alette Melander ef
ekspedisjonssjef

Svein Wiiger Olsen
underdirektør

2 DES 2008

POLITIET

POLITIDIREKTØREN

Justisdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

JUSTISDEPARTEMENTET	
02 DES 2008	
SAKS NR.:	200807235
AVD/KONT/BEH:	PIA/PIA1-1
DOK. NR.	1
ARKIVKODE:	41310

Deres referanse

Vår referanse

Dato

Unt.off

2008/02332-24 90

10.11.2008

§ 5 a

Uniformsreglementet

Politidirektoratet har mottatt en henvendelse fra en muslimsk kvinne der det spørres om det religiøse hodeplagget hijab tillates benyttet under utdanning ved Politihøgskolen og den videre tjeneste i politietaten etter endt utdanning.

Direktoratet har innhentet informasjon fra andre offentlige etater og utenlandske politikorps. Av uniformerte etater i Norge kan nevnes at Tollvesenet og Forsvaret tillater religiøse hodeplagg benyttet til sin uniform. Når det gjelder andre lands politi er løsningene forskjellige, men vi peker vi bl.a. på at britisk politi i sin begrunnelse for å tillate hijab som uniformsplagg sier at tiltaket vurderes som *"a further sign of official acceptance of Britain as a religiously diverse society where faithrelated accommodations should be made for all individuals."* Svensk polit har ved beslutning av 1. mars 2006 tillatt religiøse *"huvudbonader och åtgärder för en bredare rekrytering till Polisen. Rikspolisstyrelsen ser positivt på att medarbetare, i enlighet med sin religiösa uppfattning bär turban, kippa eller huvudduk i tjänsten."*

Det har vært et hevdvunnet prinsipp at den norske politiuniformen skal være livssynsnøytral i sin utforming slik at den ikke kan tas til inntekt for sympati eller antipati med enkelte grupperinger, etnisitet eller religiøse retninger. Politidirektoratet understreker viktigheten av at politiet som landets sivile maktapparat, skal representere et speilbilde av befolkningen og ikke favorisere spesielle grupper eller etnisk eller religiøs tilhørighet. Som et ledd i dette er det av avgjørende betydning å rekruttere tjenestemenn og kvinner som representeter mangfoldet i befolkningen. Ifølge SSB's befolkningsprognose ventes innvandrerbefolkningen i vårt land å øke fra 460.000 i 2008 til 1.048.000 frem til 2020. Andelen ikke-vestlige innvandrere anslås å øke fra 298.000 i 2008 til 491.000 i 2020. Innenfor innvandrergruppen finnes det et stort antall spesielt kvinner som bærer religiøst begrunnede hodeplagg. Ved å nekte disse å bruke sine hodeplagg som en del av uniformen, vil man i realiteten ha forhindret at nettopp disse grupperingene kan gjøre tjeneste i politiet. Dette kan føles urimelig for den enkelte, men hovedpoenget etter direktoratets syn er at man ved en slik beslutning begrenser politiets mulighet for å rekruttere tjenestemenn fra grupperinger som det ut fra politiets samfunnsoppgaver og ansvar er viktig å rekruttere fra.

Politiet er avhengig av tillit for å kunne skape trygghet og forebygge og bekjempe kriminalitet. Det er derfor viktig at alle lag av befolkningen kan føle en likeverdighet i sin

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

relasjon til politiet. Dette sikres gjennom god utdanning, samfunnsforståelse og den opptreden den enkelte tjenestemann/kvinne viser i sitt forhold til publikum. I den forbindelse peker vi på politiets "Plan for mangfoldsarbeidet i politi- og lensmannsetaten" og viser spesielt til følgende punkter:

- *For at politiet skal fremstå som en åpen og inkluderende etat, må etaten speile samfunnet både med hensyn til kjønn, alder, funksjonsevne, sosial, etniske og kulturell bakgrunn m.v.*
- *For at innbyggerne skal ha tillit til politiet, må etaten speile samfunnet. Dette innebærer en bevisst rekruttering av personer med etniske minoritetsbakgrunn*
- *Det er en langsiktig målsetting at andelen ansatte med etniske minoritetsbakgrunn i politiet skal speile andelen i samfunnet for øvrig*
- *Etnisk mangfold er viktig både ut fra arbeidsmiljømessige/etiske prinsipper, og i det politifaglige arbeidet*

Dagens politi har representanter med forskjellig etnisitet, hudfarge, livssyn og religiøs tilknytning. Det er neppe avgjørende for understrekingen av politiets nøytralitet at man ikke kan vise sin forskjellighet gjennom et religiøst hodeplagg, men bare gjennom mangfold basert på andre og ikke uniformsrelaterede aspekter.

Politidirektoratet har vurdert de sikkerhetsmessige og praktiske sider ved bruk av hijab eller annet religiøst hodeplagg som en del av politiuniformen, og kan ikke se at det ut fra slike vurderinger kan reises innvending mot dette.. Det forutsettes imidlertid at hodeplaggene utformes som en del av uniformen og at det finnes praktiske løsninger som forhindrer at hodeplagget kan brukes til å skade tjenestemannen/kvinnen. Det vises i den forbindelse til de løsninger som for eksempel er valgt for politislippet. (Bruk av strikk for å forhindre at slippet kan strammes og skade tjenestemannen/kvinnen.

Konklusjon:

Politidirektoratet er ut fra en samlet vurdering av de hensyn som er nevnt foran, positiv til at det gis anledning til å benytte religiøst hodeplagg til politiuniformen. Vi mener at hensynet til å rekruttere bredt og sikre at politiet representerer alle samfunnslag uavhengig av livssyn og etnisitet, må komme foran et strengt krav til en nøytral politiuniform.

Det vil være nødvendig å foreta en endring i uniformsreglementet for politiet. Som kjent er uniformsreglementet fastsatt ved Kgl. resolusjon av 5. august 1995.

Det vises for øvrig til telefonsamtale (ekspedisjonssjef Melander/politidirektør Killengreen).

Til orientering opplyses at Likestillings- og diskrimineringsombudet i sakens anledning har henvendt seg til Politidirektoratet med oppfordring om "å legge stor vekt på betydningen av det norske diskrimineringsvernet for enkeltpersoners religion, herunder det religiøse uttrykk når direktoratet skal ta stilling til om det skal være tillatt å bære religiøse hodeplagg sammen med politiuniform". Brevet vedlegges til orientering.

Med hilsen

Ingelin Killengreen

Vedlegg

JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENTET

Du er her: regjeringen.no / [Justis- og politidepartementet](#) / [Aktuelt](#) / [Nyheter](#) / [Politiets uniformsreglement](#)

Nyhet, publisert 10.02.2009

Politiets uniformsreglement

Innholdet i denne nyhetsmeldingen er ikke korrekt. For oppdatert informasjon, klikk [her](#).

Justisdepartementet har i et [brev til Politidirektoratet](#) bedt direktoratet skissere hvordan man tenker seg forslaget til endring av Politiets uniformsreglement skal kunne gjennomføres. Brevet er et svar på [direktoratets anbefaling](#) om å tillate plagg for tildekking av hår sammen med politiuniform.

Etter departementets oppfatning er det viktig å ivareta hensynet til en mest mulig nøytral politiuniform, og at en aksept av tildekking av hår gis et beskjedent omfang. Departementet forutsetter at det videre arbeidet med utformingen av forslaget skjer under nødvendig hensyn til medbestemmelsesavtalen i Staten, og at politiets organisasjoner på vanlig måte høres før saken fremmes for departementet. Når politidirektoratets innstilling foreligger, vil man forelegge denne for andre berørte departementer før endelig beslutning fattes.